

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/21/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8221200702
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8221200702.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členiek senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej v spore žalobkýň: 1) J. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. S. XX, XXX XX U., 2) J. J. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. S. XX, XXX XX U., obe právne zastúpené advokátkou JUDr. Lýdiou Figura Molnárovou, so sídlom Hlavná 145/167, 044 13 Valaliky-Košťany, IČO: 52 405 729 proti žalovanému: T. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. S. XX, XXX XX U., o návrhu žalobkýň na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkýň proti uzneseniu Okresného súdu Bardejov č.k. 8C/9/2021-94 zo dňa 12.05.2021 takto

rozhodol:

Zrušuje sa uznesenie a vec sa vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol takto:
„I. Konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v časti uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa akéhokoľvek výkonu stavebných prác, realizácie stavebných prác alebo akýchkoľvek iných stavebných činností alebo uložiť zákaz pokračovať v stavebných prácach na nehnuteľnosti - na rodinnom dome súpisné číslo XXX na pozemku parcela KN C č. XXXX/X o výmere 178 m2 zapísané na LV č. XXXX, kat.úz. Bardejov zastavuje.
II. V prevyšujúcej časti o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v časti uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa akéhokoľvek výkonu stavebných prác, realizácie stavebných prác alebo akýchkoľvek iných stavebných činností alebo uložiť zákaz pokračovať v stavebných prácach na nehnuteľnosti - na inej budove súpisné číslo XXXX na pozemku parcela KN C č. XXXX/X o výmere 31 m2 zapísané na LV č. XXXX, kat.úz. Bardejov zamietá.
III. O trovách konania o nariadenie neodkladného opatrenia bude rozhodnuté v konaní vo veci samej vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 5C/18/2020.“

1.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že žalobkyne sa domáhajú nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd uložil žalovanému povinnosť, aby sa zdržal svojho konania, t.j. zákazu pokračovania v stavebných prácach na rodinnom dome súpisné číslo XXX na pozemku parcela KN C č. XXXX/X výmere 178 m2, ako zastavaná plocha a nádvorie a zároveň zákazu pokračovania v stavebných prácach aj na inej budove súpisné číslo XXXX na pozemku parcela KN C č. XXXX/X o výmere 31 m2, ako zastavaná plocha a nádvorie; ktoré sú vo vlastníctve žalovaného a sú zapísané na LV č. XXXX, k.ú. Bardejov, a to z dôvodu, že žalovaný denno-denne pokračuje a vykonáva na predmetných stavbách stavebné práce bez existencie akéhokoľvek právoplatného stavebného povolenia, resp. právoplatného dodatočného stavebného povolenia. Je zjavné, že žalovaný z pozície vlastníctva predmetného rodinného domu a inej budovy na pozemkoch zapísaných na LV č. XXXX, katastrálne územie Bardejov, evidovaných na parcele KN C č. XXXX/X o výmere 178 m2 (RD) a parcele KN C č. XXXX/X o výmere 31 m2 (iná budova) [ako zastavané plochy a nádvorie; pozemkov, ktoré sú umiestnené v zastavanom území obce (mesta Bardejov), a na ktorom je postavená bytová budova - rodinný dom označená súpisným číslom XXX a ďalej, na ktorom je postavená nebytová

budova - iná budova označená súpisným číslom XXXX, a to na ulici R. S. v U.], koná svojvoľne, protiprávne, pokračuje v stavebných prácach bez príslušného právoplatného stavebného povolenia resp. právoplatného dodatočného stavebného povolenia; teda stavia bez príslušných právoplatných rozhodnutí dotknutých orgánov - príslušného stavebného úradu, ktorým je mesto U.. Žalobkyne sú toho názoru, že sú v stave mimoriadneho ohrozenia a značnej právnej neistoty, ktorý možno odstrániť len nariadením neodkladného opatrenia v navrhovanej podobe, a to až do doby právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 5C/18/2020. Žalobkyne k danej veci zároveň uviedli, že nie sú splnené pre stavby „čierne stavby“ realizované žalovaným ani podmienky stanovené v stavebnom zákone a na neho nadväzujúce vykonávacie predpisy (vyhlášky a STN).

1.2. Ďalej uviedol, že na tamomšom súde prebieha medzi účastníkmi konania spor, v ktorom sa žalobkyne voči žalovanému domáhajú odstránenia stavby podľa § 135c Občianskeho zákonníka (sp. zn. 5C/18/2020), ktorý k dnešnému dňu nie je právoplatne skončený. Po podaní žaloby vo veci samej, podali súčasne žalobkyne návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým navrhovali, aby súd zakázal žalovanému akékoľvek práce na nelegálnej stavbe na pozemku parc. CKN č. XXXX/X v k.ú. Bardejov. Konanie o tomto návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 9C/23/2020 a uznesením Okresného súdu Bardejov zo dňa 26.06.2020 č.k. 9C/23/2020-8 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 24.08.2020 č.k. 13Co/47/2020-56 bol tento návrh na nariadenie neodkladného opatrenia právoplatne zamietnutý. Dňa 12.04.2021 podali žalobkyne voči žalovanému nový návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, vedený na tamomšom súde pod sp. zn. 8C/9/2021, ktorým žiadali, aby do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 5C/18/2020 súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa akéhokoľvek výkonu stavebných prác, realizácie stavebných prác alebo akýchkoľvek iných stavebných činností vykonávaných na nehnuteľnostiach - na rodinnom dome súpisné číslo XXX na pozemku parcela KN C č. XXXX/X o výmere 178 m² a na inej budove súpisné číslo XXXX na pozemku parcela KN C č. XXXX/X o výmere 31 m², ktoré sú vo vlastníctve žalovaného a sú zapísané na LV č. XXXX, kat.úz. Bardejov, alebo aby súd uložil žalovanému zákaz pokračovať v stavebných prácach na nehnuteľnostiach - na rodinnom dome súpisné číslo XXX na pozemku parcela KN C č. XXXX/X o výmere 178 m² a na inej budove súpisné číslo XXXX na pozemku parcela KN C č. XXXX/X o výmere 31 m², ktoré sú vo vlastníctve žalovaného a sú zapísané na LV č. XXXX, kat.úz. U..

1.3. Bol toho názoru, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 9C/23/2020 už bolo právoplatne rozhodnuté o rovnakom návrhu žalobkýň na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k stavebným prácam žalovaného na stavbe nachádzajúcej sa na parcele KN C č. XXXX/X, ktorý bol podaný na základe rovnakých rozhodujúcich skutkových tvrdení žalobkýň, t.j. žalovaný vykonáva stavebné práce na svojej stavbe bez stavebného povolenia, a týka sa tých istých účastníkov, teda je tu prekážka rozsúdenej veci.

1.4. Z týchto dôvodov konanie o nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k stavebným prácam na rodinnom dome súp.č. XXX na parcele KN C č. XXXX/X zastavil tak, ako je uvedené v I. výroku tohto uznesenia.

1.5. Zároveň posúdil zostávajúcu časť samotného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k stavebným prácam na parcele KN C č. XXXX/X a po jeho oboznámení ako aj žaloby vo veci samej (sp. zn. 5C/18/2020), ako aj súdnych rozhodnutí o pôvodnom návrhu žalobkýň na nariadenie neodkladného opatrenia (sp.zn. 9C/23/2020) a doložených listinných dôkazov mal za to, že návrh žalobkýň v 1. a 2. rade na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný.

1.6. Poukázal v plnom rozsahu na odôvodnenie Krajského súdu v Prešove v uznesení zo dňa 24.08.2020 č.k. 13Co/47/2020-56 (odsek 4. odôvodnenia), ktorým potvrdil uznesenie Okresného súdu Bardejov zo dňa 26.06.2020 č.k. 9C/23/2020-8 o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a návrh žalobkýň na nariadenie neodkladného opatrenia v časti stavebných prác na inej budove súp. č. XXXX na parcele KN C č. XXXX/X zamietol postupom podľa § 328 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

1.7. O trovách konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nerozhodoval, nakoľko bude o nich rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej vedenej na súde prvej inštancie pod sp. zn. 5C/18/2020.

2. V zákonom stanovenej lehote podali proti tomuto uzneseniu odvolanie žalobkyne, v ktorom okrem iného uviedli, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil danú vec vo vzťahu k prekážke rozsúdenej veci (res iudicata), a to z dôvodu že prekážka „res iudicata“ sa vzťahuje na rozhodnutia vo veci samej, ale uznesenie o neodkladnom opatrení nie je rozhodnutie vo veci samej, pričom poukázali na rozhodnutie NS SR pod sp. zn. 5M Cdo 13/2007.

2.1. Mali za to, že súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, čím došlo k nesprávnej právnej kvalifikácii - právneho posúdenia veci, a to z

dôvodu, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podaný dňa 12.04.2021 vedený pod sp. zn. 8C/9/2021 bol podaný na základe zmeny pomerov, ku ktorým došlo po prvotnom rozhodnutí súdu prvej inštancie zo dňa 26.06.2020 vedenom pod sp.zn. 9C/23/2020 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č. k. 13Co/47/2020-56 zo dňa 24.08.2020.

2.2. Boli toho názoru, že došlo k zmene pomerov, a teda v tomto prípade nejde o prekážku „res iudicata“, a to z dôvodu, že konanie o nariadení neodkladného opatrenia vedené na súde pod sp.zn. 9C/23/2020 a potvrdené rozhodnutím Krajského súdu v Prešove č.k. 13Co/47/2020-56 zo dňa poukazuje na nemožnosť duplicitného rozhodnutia o zákaze stavebných prác na stavbe v prípade, ak existuje administratívne rozhodnutie, ktorým sa rozhodlo o okamžitom zastavení stavebných prác (rozhodnutie zo dňa 27.05.2019 vydanom príslušným stavebným úradom - mestom Bardejov v konaní vedenom pod číslom ŽP 2373/2019). Predmetné stavebné konanie (ŽP 2373/2019) príslušného stavebného úradu - mesta Bardejov bolo následne zastavené, a to rozhodnutím zo dňa 21.08.2019 pod číslom: ŽP 2373/2019, teda ako celok (ako vec sama), čím došlo aj k zrušeniu všetkých na neho nadväzujúcich čiastkových rozhodnutí, ktoré v tejto veci boli do času zastavenia stavebného konania vydané, a teda bolo zrušené aj čiastkové rozhodnutie vydané pod číslom ŽP 2373/2019 zo dňa 27.05.2019, ktorým sa rozhodlo o okamžitom zastavení stavebných prác. Vec vedená pod číslom ŽP 2373/2019 je ako celok zastavená „ad acta“. V súčasnosti neexistuje žiadne administratívne rozhodnutie okamžitom zastavení stavebných prác, a to v novom administratívnom konaní vedenom na príslušnom stavebnom úrade - meste Bardejov vedenom pod sp.zn. 3937/2019. Zároveň vo veci - v stavebnom konaní vedenom pod číslom 3937/2019 došlo k vydaniu rozhodnutia o odvolaní Okresného úradu Prešov, odboru výstavby a bytovej politiky, oddelenia štátnej stavebnej správy číslo spisu: 0U-P0-0VBP2-2021/005745-005 zo dňa 18.03.2021, ktorým odvolací orgán zrušil rozhodnutie mesta Bardejov č. ŽP 3937/2019 zo dňa 28.09.2020 (týmto rozhodnutím príslušný stavebný úrad - mesto Bardejov dodatočne povolil stavbu žalovanému ako stavebníkovi) a vec vrátil správneho orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie. Mali za to, že práve tu je zmena pomerov, s ktorými sa súd prvej inštancie v konaní o nariadení neodkladného opatrenia nedostatočne vysporiadal a vec nesprávne právne kvalifikoval - nesprávne právne vec posúdil.

2.3. Navrhli zrušiť napadnuté rozhodnutie a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. aby odvolací súd sám vo veci rozhodol a vydal rozhodnutie, ktorým sa nariadi neodkladné opatrenie v zmysle ustanovenia § 325 ods. 2 písm. d) Civilného sporového poriadku, a to v rozsahu, ako bol podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyň je dôvodné.

4. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i argumenty odvolateľiek predstreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či súd prvej inštancie postupoval správne, ak konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v časti uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa akéhokoľvek výkonu stavebných prác, realizácie stavebných prác alebo akýchkoľvek iných stavebných činnosti alebo uložiť zákaz pokračovať v stavebných prácach na nehnuteľnosti - na rodinnom dome súpisné číslo XXX na pozemku parcela KN C č. XXXX/X o výmere 178 m² zapísané na LV č. XXXX, kat.úz. Bardejov zastavil a v prevyšujúcej časti návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v časti uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa akéhokoľvek výkonu stavebných prác, realizácie stavebných prác alebo akýchkoľvek iných stavebných činnosti alebo uložiť zákaz pokračovať v stavebných prácach na nehnuteľnosti - na inej budove súpisné číslo XXXX na pozemku parcela KN C č. XXXX/X o výmere 31 m² zapísané na LV č. XXXX, kat.úz. Bardejov zamietol.

5. Odvolací súd uvádza, že súd kedykoľvek za konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (procesné podmienky). Procesné podmienky je možné rozdeliť do štyroch základných skupín, a to na: a/ procesné podmienky na strane súdu, b/ procesné podmienky na strane strán (strany) sporu, c/ vecné procesné podmienky a d/ negatívne procesné podmienky.

6. Podľa § 329 ods. 3 CSP <<https://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=4375731&f=3>>, ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, dôjde k zmene

skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia prekážku rozhodnutej veci.

7. Podľa R 25/2011 pokiaľ nedôjde k zmene skutkových okolností, tvorí právoplatné uznesenie, ktorým súd zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia, prekážku veci právoplatne rozsúdenej (§ 159 ods. 3 O.s.p. v spojení s § 167 ods. 1 O.s.p., § 230 v spojení s § 234 CSP).

8. Právoplatné uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia zakladá procesnú prekážku *res iudicata* pre nový návrh, ktorým by sa navrhovateľ z rovnakých dôvodov a za nezmenenej skutkovej situácie domáhal nariadenia neodkladného opatrenia s totožným obsahom. Súd konanie o takomto návrhu zastaví v zmysle § 161 ods. 2 CSP <<https://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=4375086&f=3>> pre nedostatok negatívnej procesnej podmienky podľa § 230 CSP <<https://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=4375384&f=3>>. V teoretickej rovine možno uvažovať aj o návrhu na nariadenie identického neodkladného opatrenia z iných dôvodov alebo za zmenených (relevantných) skutkových okolností, čomu zásadne prekážka právoplatne rozhodnutej veci nebráni. Vzhľadom na existenciu a záväznosť predchádzajúceho neodkladného opatrenia však spravidla nemožno predpokladať reálnu potrebu bezodkladne upraviť pomery, ani obavu z ohrozenia exekúcie, čo má z procesného hľadiska za následok zamietnutie návrhu. Uvedené závery sa primerane vzťahujú aj na právoplatné uznesenie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a ním založenú prekážku *res iudicata*. Dodatočná zmena skutkových okolností významných pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia však vytvára na strane navrhovateľa priestor na podanie nového návrhu. Ak by samotný návrh vychádzal z takto zmenených skutkových okolností, nebráni jeho prejednaniu prekážka právoplatne rozhodnutej veci a za splnenia zvyšných podmienok mu môže súd vyhovieť a neodkladné opatrenie nariadiť.

9. Podľa § 230 CSP <<https://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=4375384&f=3>> ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej (*rei iudicatae*) znamená, že sa už raz v tej istej veci právoplatne rozhodlo. K jej porušeniu dôjde vtedy, ak sa začne opätovne konať medzi tými istými stranami (účastníkmi) a o tej istej veci, hoci už bolo vo veci právoplatne rozhodnuté. Za tu istú vec treba v novom konaní považovať ten istý nárok, o ktorom sa už prv právoplatne rozhodlo, ak sa opiera o ten istý právny dôvod vyplývajúci z totožného skutkového stavu (porov. uznesenie NS SR z 20.10.2011 sp. zn. 5 Cdo 280/2010 <<https://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=44&p=3654780&f=3>>).

10. Pokiaľ nedôjde k zmene skutkových okolností, tvorí právoplatné uznesenie, ktorým súd zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia, prekážku veci právoplatne rozsúdenej.

11. Súd prvej inštancie konanie o nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k stavebným prácam na rodinnom dome zastavil z dôvodu, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 9C/23/2020 už bolo právoplatne rozhodnuté o rovnakom návrhu žalobkýň na nariadenie neodkladného opatrenia vo vzťahu k stavebným prácam žalovaného na predmetnej stavbe, ktorý bol podľa jeho názoru podaný na základe rovnakých rozhodujúcich skutkových tvrdení žalobkýň, t.j. žalovaný vykonáva stavebné práce na svojej stavbe bez stavebného povolenia, a týka sa tých istých účastníkov, teda je tu prekážka rozsúdenej veci.

12. Zároveň návrh žalobkýň na nariadenie neodkladného opatrenia v časti stavebných prác na inej budove zamietol s poukazom na odôvodnenie odvolacieho súdu v uznesení zo dňa 24.08.2020 č.k. 13Co/47/2020-56, podľa ktorého v rámci civilného sporového konania súdy môžu rozhodovať v občianskoprávných sporoch o veciach, ktoré sa týkajú tzv. susedských práv, o tom, aby nedošlo k zneužívaniu susedských práv vo forme obťažovania susedov, nie však tým, aby bol uložený zákaz, ktorý môže byť vydaný len orgánmi verejnej správy príslušnými v stavebnom konaní, ale len tak, aby vlastník veci sa zdržal všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval vlastníkov susedných pozemkov.

13. Odvolací súd porovnaním skutkového stavu v čase podania prvého návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (sp. zn. 9C/23/2020) a druhého návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia (sp. zn. 8C/9/2021) zistil, že žalovaný napriek skutočnosti, že je voči nemu vedené súdne konanie na súde prvej inštancie pod sp. zn. 5C/18/2020, ktorým sa žalobkyne domáhajú odstránenia predmetnej stavby a zároveň bolo vydané Rozhodnutia o odvolaní Okresného úradu Prešov, odboru výstavby

a bytovej politiky, oddelenia štátnej stavebnej správy číslo spisu: 0U-P0-0VBP2-2021/005745-005 zo dňa 18.03.2021, ktorým odvolací orgán zrušil rozhodnutie mesta Bardejov č. ŽP 3937/2019 zo dňa 28.09.2020, ktorým bola dodatočne povolená stavba „Rodinný dom - stavebné úpravy, prístavba a nadstavba“ žalovanému ako stavebníkovi a vec vrátil správneho orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie, naďalej pokračuje v protiprávnom konaní nerešpektujúc zákony a realizuje stavbu bez právoplatného rozhodnutia stavebného úradu o povolení stavby, resp. o dodatočnom povolení stavby, pričom predmetná stavba je už takmer dokončená, nakoľko realizuje stavebnú činnosť takmer každý deň a týmto svojim konaním ohrozuje vlastnícke práva žalobkyní, keďže ich nehnuteľnosti bezprostredne susedia s nehnuteľnosťami žalovaného. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že v zásade bez ďalšieho v demokratickej spoločnosti takémuto protiprávnemu konaniu nie je možné poskytnúť súdnu ochranu.

14. Odvolací súd je toho názoru, že nebolo možné konštatovať úplnú totožnosť predmetu konania/ sporu, nakoľko prvý a druhý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia obsahovali iba čiastočne totožný skutkový stav. Žalobkyniami uvádzané skutkové okolnosti a tvrdenia v ich druhom návrhu v celom rozsahu zahŕňali skutkové okolnosti a tvrdenia uvedené v ich prvom návrhu, avšak žalobkyne navyše v druhom návrhu uviedli aj iné skutkové okolnosti týkajúce sa stavu „čiernej stavby“, ktorá je vďaka každodennej stavebnej činnosti a enormnej snahe žalovaného o jej dokončenie vo finálnom štádiu.

15. Odvolací súd poukazuje na to, že pri úpravách pozemku alebo úpravách stavby na ňom zriadenej musí vlastník urobiť dostatočné opatrenia na upevnenie stavby alebo pozemku tak, aby neohrozil susedovu stavbu alebo pozemok. Toto obmedzenie práv vlastníka úzko nadväzuje na stavebnoprávne predpisy a posúdenie otázky, či došlo, alebo nedošlo k ohrozeniu susedovej stavby alebo pozemku, patrí znalcovi z príslušného odboru.

16. Pri rozhodovaní o tom, či vlastník susediaceho pozemku sa má určitého výkonu vlastníckeho práva zdržať alebo naopak, či má niečo strpieť, treba predovšetkým zisťovať, či ide o výkon vlastníckeho práva v súlade s platnými predpismi (napr. zdravotnými, stavebnými, vodohospodárskymi). Ak sa vytykaný výkon vlastníckeho práva opiera o povolenie, ktoré bolo vlastníčkovi vydané príslušným orgánom, bude namieste (ak od vydania tohto povolenia nedošlo ku zmene pomerov) považovať tento výkon vlastníckeho práva za opodstatnený. Ak došlo k zmene pomerov, ktorá by prípadne mohla odôvodňovať zmenu vyneseného administratívneho rozhodnutia, bude potrebné dosiahnuť nápravu v konaní pred správnym orgánom. Vždy však treba skúmať, či žalovaný neprekročil rozsah oprávnení uvedených v povolení (pozri R 65/1972, s. 247 a 248). R 37/1985 (s. 144, ods. 5, s. 146, ods. 1).

17. Vo vzťahoch medzi vlastníkmi spravidla susedných pozemkov nie výnimočne dochádza k tomu, že prejavy vecí niektorého z vlastníkov sa prejavujú v pomeroch druhého vlastníka spôsobom považovaným za obťažujúci. Nie každé také „obťažovanie“ však zakladá oprávnenie brániť sa proti nemu žalobou opierajúcou sa o ustanovenie § 127 ods. 1 OZ. Táto možnosť je daná dotknutej osobe len vtedy, pokiaľ ide o obťažovanie nad mieru primeranú pomerom. Či o taký prípad ide alebo nie, je nutné posúdiť vždy podľa okolností konkrétneho prípadu s prihliadnutím ku všetkým skutočnostiam, ktoré v tejto súvislosti vyjdú v konaní najavo. Záver o tom, či ide alebo nejde o obťažovanie nad mieru primeranú pomerom, tak odráža individuálne pomery každého prípadu najmä tam, kde absentujú objektívne kritériá napomáhajúce urobiť záver o miere obťažovania (napr. pri obťažovaní hlukom existujú objektívne hlukové limity dané normatívnou právnou úpravou). V takých prípadoch je na súde, aby v každom jednotlivom prípade zvažil, kedy účinky pôsobenia veci je druhá osoba povinná znášať, aj keď môže ísť o dôsledky obťažujúce či negatívne, a kedy jej už vzniká právo na obranu v režime § 127 ods. 1 OZ, pretože nejde o obťažovanie nad mieru primeranú pomerom. Osobitne v týchto tzv. susedských vzťahoch je zrejmé - a do istej miery vyplývajúce z povahy veci - že pôsobenie veci, ktoré niektorý z vlastníkov považuje za bežné vzhľadom na svoje pomery, môže druhý vlastník považovať za výrazne obťažujúce.

18. Prostredníctvom rozhodnutia vydaného v režime § 127 ods. 1 OZ nemožno ukladať žalovanému konkrétny spôsob jeho konania. Zmyslom rozhodnutia súdu je zabrániť vzniku závadného stavu, ktorý by predstavoval obťažovanie nad mieru primeranú pomerom. Je na žalovanom, akým konkrétnym spôsobom splní povinnosť zdržať sa obťažovania žalobcu a aké konkrétne opatrenia zvolí. (pozri Rozsudok NS ČR, sp. zn. 22 Cdo 2746/2012).

19. Už nateraz je zrejma zmena skutkových okolností vzhľadom na plynutie času v spojení s rozsahom zrealizovaných stavebných prác bez stavebného povolenia oproti stavu, keď prvýkrát rozhodoval o nárokoch žalobkyň okresný súd, preto res iudicata v prejednávanej veci je neaplikovateľná. Súčasťou právnej istoty je právo každého dovolať sa pasívnej ochrany svojho subjektívneho práva, rovnako aj istota, že sa mu takejto ochrany zo strany štátu dostane.

20. Pokiaľ sa týka druhého výroku napadnutého rozhodnutia odvolací súd je toho názoru, že súdy by nemali v takýchto prípadoch postupovať mechanicky a prísne formalisticky, ale pri svojom rozhodovaní postupovať s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty a dôvera v právo na účinný prostriedok ochrany článku 47 Charty základných práv Európskej únie.

21. Odvolací súd preto uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

22. Prvoinštančný súd, ktorý je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

23. Úlohou súdu prvej inštancie preto bude opätovne posúdiť, či konanie žalovaného je takej intenzity, že je spôsobilé ohroziť vlastnícke práva žalobkyň a či je v danom prípade osvedčená bezprostredná hrozba ujmy na ich právach, a tým potreba bezodkladnej úpravy pomerov.

24. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Strany, ktorým sa ukladá povinnosť, môžu podať žalobu vo veci samej. Konanie vo veci samej sa môže týkať aj nárokov na navrátenie do pôvodného stavu alebo nárokov na náhradu škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia. Súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým žalobe vo veci samej vyhovel.